

Utbildningsinspektion i Ekeby skola, förskoleklass och grundskola årskurs 1–5

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Östhammar kommun och besökt Ekeby skola den 18-19 mars 2008. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Ekeby skola, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts.

I Ekeby skola intervjuades skolledning, lärare, elevvårdspersonal, föräldrar och elever. Inspektörerna besökte även förskoleklass samt lektioner. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för bedömningen.

Rektorn har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Ekeby skola	Antal elever
Förskoleklass	5
Grundskola	85

Källa: Skolans egna uppgifter

I Ekeby skola finns förskoleklass och årskurserna 1–5. Under detta läsår finns 50 elever från Olandsskolan i Alunda på skolan, då skolan renoveras. Eleverna från

båda skolorna har blandats, med undantag för årskurs 5. Förskoleklassen och årskurs 1 har gemensamma lokaler och viss verksamhet tillsammans. Flertalet elever kommer till skolan med skolbuss.

Helhetsbedömning

Inspektörernas samlade intryck från inspektionen i Ekebyskolan är att personalen bedriver ett gott värdegrundarbete som resulterar i en god arbetsmiljö. Eleverna upplever sin skolmiljö som lugn och trygg.

Elevernas kunskapsresultat redovisas för föräldrarna vid utvecklingssamtalen. Som underlag används ett kommungemensamt digitalt system där mål i alla ämnen och alla årskurser har formulerats. Såväl elever som föräldrar beskriver svårigheter med att förstå de övergripande målen och inspektörerna bedömer att de i vissa fall har en dålig överensstämmelse med de nationella kunskapsmålen.

Resultaten i de nationella proven i svenska och engelska årskurs 5 är något högre än genomsnittet i kommunen, dock inte i matematik där Ekeby har väsentligt lägre resultat de två senaste åren. Inspektörerna bedömer att uppföljning och utvärdering av kunskapsresultaten bör utvecklas. Uppföljning och analys av elevernas kunskaper bör omfatta samtliga ämnen. I arbetet med bedömning av kunskapsresultat är samverkan inom skolan och med andra skolor viktig. Inspektionen visar att eleverna tar ansvar för sin miljö och sitt skolarbete. Dock framkommer att eleverna ges små möjligheter att påverka undervisningens innehåll och genomförande. En förutsättning för delaktighet är att eleverna känner till målen för utbildningen, vilket varierar på Ekeby skola.

Inspektionen visar även skillnader mellan lärare huruvida arbetssätt varierar och i vilken utsträckning undervisningen är inriktad på läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot. Ett samlat intryck är att skolan rymmer stora skillnader i synen på kunskapsuppdraget. Inspektörerna bedömer att skolan bör öka elevernas delaktighet i lärandet samt säkerställa att all undervisning utgår från målen att sträva mot.

Skolan har system för att identifiera elever med särskilda behov och åtgärdsprogram upprättas. Dessa föregås dock inte av en utredning av vad som i skolsituationen kan orsaka eleven svårigheter. Inspektörerna bedömer att ett angeläget utvecklingsområde är att följa upp och ompröva insatta åtgärder. Vidare bör anpassningen till varje elevs behov i klassrummet öka.

Kvalitetsarbete, där resultat följs upp, analyseras och åtgärder vidtas, pågår främst i arbetslagen. Inspektörerna bedömer att det är angeläget att analysera skolans kunskapsresultat i samtliga ämnen på en övergripande nivå. Dessa analyser bör bland annat ligga som grund för åtgärder och resursfördelningen på skolan.

Rektorns pedagogiska ledarskap bör utvecklas exempelvis avseende arbetet mot en pedagogisk samsyn och kvalitetsarbetet på skolan. Även skolans kvalitetsredovisning bör utvecklas gällande samband mellan resultat, åtgärder och måluppfyllelse för att kunna användas som avsett i kvalitetsarbetet.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsresultat i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 1 och 2.8 i läroplanen för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolans likabehandlingsplan uppfyller inte de krav som ställs på en sådan plan (6 § lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en likabehandlingsplan).
- Kvalitetsredovisningen uppfyller inte förordningens krav (3, 3 a och 4 §§ förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör utveckla arbetet med utvärdering och uppföljning av de nationella ämnesproven.
- Skolan bör utveckla uppföljningar och utvärderingar så att de omfattar alla ämnen.
- Skolan bör säkerställa att all undervisning tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot.
- Skolans arbete bör inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och stimulera till pedagogiska diskussioner.
- Skolan bör utveckla elevernas inflytande i arbetssätt och arbetsformer samt undervisningens innehåll med stigande ålder.
- Undervisningen bör i högre grad anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Skolan bör utveckla åtgärdsprogrammen så att de tar sin utgångspunkt i en pedagogisk utredning och så att det framgår hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt att de tydligare kopplas till de nationella målen.
- Skolans värdegrundsarbete bör utvecklas.
- Rektorn bör ta ett större ansvar för det pedagogiska ledarskapet.
- Skolans övergripande kvalitetsarbete bör förbättras.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans kunskapsresultat och arbetet för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Vidare granskas vilka förutsättningar skolan ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig kunskaper i enlighet med läroplanens och kursplanernas mål.

Tabell 1. Nationella ämnesprov för årskurs 5. Tabellen anger andelen (i procent) elever som enligt skolans bedömning uppnått målen i ämnesproven i Ekeby skola. Dessutom anges andel elever som bedömts uppnått målen totalt i kommunen.

	Ekeby skola			Östhammars kommun		
Ämne	År 2005	År 2006	År 2007	År 2005	År 2006	År 2007
Svenska	-	80,0	91,0	88,9	93,6	88,3
Matematik	-	60,0	77,0	84,5	89,2	86,4
Engelska	-	80,0	91,0	87,2	89,0	85,0

Källa: skolans och kommunens egna uppgifter.

Kommentar:

De nationella ämnesproven i grundskolans årskurs 5 används bland annat för att lärare ska ges stöd i arbetet med att bedöma om eleverna uppnått kursplanernas mål i svenska, matematik och engelska. I ovanstående tabell redovisas resultaten av de nationella ämnesproven under perioden 2006-2007. Under 2005 har resultaten i Ekeby skola inte dokumenterats på skolnivå. Av tabellen framgår att mellan 77-91 procent av elever i Ekeby skola 2007 uppnår målen i de nationella ämnesproven i årskurs 5. Detta är en uppåtgående trend jämfört med föregående år. Resultaten i matematik ligger dock väsentligt lägre än kommunsnittet. I övriga ämnen har skolan inte redovisat någon samlad bild av kunskapsresultaten.

1.2 Uppföljning och kommunikation av kunskapsresultat**Inom detta bedömningsområde har granskats:**

- om lärarna fortlöpande följer upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen,
- om kunskapsresultaten följs upp regelbundet under hela skoltiden,
- om utvecklingssamtal genomförs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,
- om en framåtsyftande individuell utvecklingsplan upprättas i samband med utvecklingssamtalen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att uppföljningen av elevernas kunskapsresultat sammantaget håller god kvalitet. Uppföljningar och omprövning av elevernas kunskapsutveckling görs främst i svenska, engelska och matematik samt utifrån de lokalt formulerade ämnesmålen i PODB (se vidare kommentar nedan under rubriken utgångspunkt vid bedömning). Vid utvecklingssamtalen redogörs för elevernas kunskapsresultat i alla ämnen. Individuell utvecklingsplan upprättas i överensstämmelse med grundskoleförordningen.

Uppföljning av resultaten

Enligt grundskoleförordningen ska varje lärare fortlöpande följa upp resultaten så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande

till styrdokumentens krav. På Ekeby skola följer lärarna främst upp den egna undervisningen och analyserar resultaten i svenska, matematik och engelska. Uppföljningar av elevernas läsförståelse görs av varje klasslärare med hjälp av läsutvecklingsscheman samt inom matematiken används diagnoser i de läromedel som används.

Inspektörerna bedömer att uppföljningar och utvärderingar bör utvecklas så att de omfattar alla ämnen.

1.3 Bedömning och betygssättning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper,
- om lärarna använder resultaten från de nationella ämnesproven för att bedöma elevers kunskapsutveckling och som stöd för betygssättning,
- om lärarna vid bedömning och betygssättning utgår från de nationella målen i kursplanerna och från betygskriterierna,
- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betyg sätts enligt författningarnas krav,
- om betygskatalog förs enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Bedömning och betygssättning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	x		

Motivering:

Sammantaget bedömer inspektörerna att granskningsområdet bedömning och betygssättning är av mindre god kvalitet. Denna bedömning görs främst utifrån att de kommunalt tolkade kursplanemålen, vilka inte i alla avseenden överensstämmer med dem som fastställts på nationell nivå. Lärarna gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling och använder de nationella proven i sin bedömning av elevernas kunskaper. För att öka likvärdigheten i bedömningen av de nationella ämnesproven bör dock samverkan med andra skolor utvecklas.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Utgångspunkt vid bedömning

Enligt läroplanen ska lärarna utgå från de nationella målen. Lärarna bedömer eleverna utifrån de kommungemensamma kursplanemålen, den så kallade

”Bryggan”. Inspektörerna bedömer att dessa inte i alla ämnen är i överensstämmelse med de nationella vilken måste åtgärdas. Inspektörerna bedömer att skolan bör förbättra arbetet med att tydligt redovisa elevernas kunskaper i alla ämnen i förhållande till målen i de nationella kursplanerna.

Inspektörerna finner även anledning att kommentera uppställningen av mål i ovan nämnda ”Bryggan” när det gäller verksamheten för 6-åringar. Verksamheten i förskoleklass ska enligt skollagen stimulera varje barns utveckling och lärande. Den ska ligga till grund för fortsatt skolgång. Verksamheten ska dock inte jämföras med skolgång. I ”Bryggan” anges mål att uppnå i olika skolämnen också i förskoleklassen, vilket inte är förenligt med intentionerna i styrdokumentet. Se vidare bedömning i den övergripande kommunrapporten.

Användande av nationella ämnesprov

Ämnesprov i svenska, engelska och matematik kan enligt grundskoleförordningen användas i årskurs 5 för att bedöma elevernas kunskapsutveckling. Lärarna uppger att de till viss del utvärderar och använder resultaten av ämnesproven för elevernas kunskapsutveckling. Av samtal framgår dock att bedömningsdiskussioner endast i begränsad omfattning förs mellan olika skolor i kommunen. Inspektörerna bedömer dock att arbetet med utvärdering och uppföljning av de nationella ämnesproven bör utvecklas för att öka likvärdigheten. Skolan bör även i högre grad samverka med andra skolor kring grunderna för bedömningar.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans utbildning,
- om organisation och arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,
- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om eleverna ges kunskap om demokratins principer och utvecklar sin förmåga att arbeta i demokratiska former,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om de som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande,
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället,
- om arbetet i förskoleklassen stimulerar varje barns utveckling och lärande och ligger till grund till fortsatt skolgång.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	x		

Motivering:

Inspektörerna gör den sammanvägda bedömningen att skolans arbete inom detta bedömningsområde är av mindre god kvalitet. Bedömningen görs främst mot bakgrund av att all undervisning inte tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot. En större samverkan inom skolan för att förbättra miljön för utveckling och lärande bör även stimuleras. Vidare har eleverna endast i begränsad utsträckning, inflytande över undervisningen och sitt eget lärande. Goda exempel ses dock i att eleverna tränas genom klassråd och elevråd att arbeta i demokratiska former.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Utbildningens inriktning

I läroplanen och kursplanerna anges mål sträva mot vilka anger undervisningens inriktning. En huvuduppgift för skolan är att ge eleverna goda förutsättningar att utveckla de kunskapskvaliteter som beskrivs i dessa mål. Exempelvis ska varje elev övergripande ges möjligheter att utveckla nyfikenhet och lust att lära, att utveckla sitt eget sätt att lära och få tillit till sin egen förmåga. Utrymme ska ges för elevens eget skapande och möjlighet att använda olika uttrycksmedel ska ges. De lektionsbesök som inspektörerna genomfört visar att eleverna mestadels är aktiva och engagerade i sitt skolarbete. Vid lektionsbesök ser inspektörerna goda exempel på hur eleverna ges möjligheter att tillägna sig de kunskapskvaliteter som anges i målen, vid andra lektioner ges lite utrymme för elevernas egna frågor och kreativitet. Inspektörerna bedömer att skolan bör utveckla undervisningen så att all undervisning bättre tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot.

Utrymme för olika kunskapsformer

I läroplanen anges att skolan ska främja elevernas harmoniska utveckling. Detta skall åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer. Läraren ska sträva efter att integrera kunskaper i sina olika former, fakta, färdighet, förståelse och förtrogenhet. Språk, lärande och identitetsutveckling är nära förknippade. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga. Inspektörernas samlade intryck från lektionsbesöken är att undervisningens kvalitet varierar stort mellan enskilda lärare när det gäller att integrera olika kunskapsformer. Skolans arbete bör i större utsträckning inriktas på att ge utrymme för olika kunskapsformer och att skapa ett lärande där dessa former balanseras och blir till en helhet.

Inflytande och ansvarstagande för egna lärandet

I läroplanen anges att läraren ska se till att elever oavsett kön och kulturell bakgrund får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Elevernas inflytande är främst begränsat till i vilken ordning arbeten ska utföras i exempelvis i ett underlag kallat Draken. I lärarintervjun framkommer att eleverna tränas i sitt eget ansvarstagande genom de mål som eleverna sätter i IUP. Vid samtal med elever och vid lektionsbesök framkommer dock att elevernas kännedom om målen varierar. Inspektörerna bedömer att Ekeby skola inte ger alla elever ett reellt inflytande med stigande ålder i arbetssätt och arbetsformer samt undervisningens innehåll och att det därför bör utvecklas. I detta arbete är även en ökad kännedom om de olika ämnenas nationella mål en förutsättning.

Samverkan inom skolan

I läroplanen anges att de som arbetar i skolan ska samverka för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande samt samverka med andra lärare i arbetet för att nå utbildningsmålen. I Ekeby skola sker samverkan mellan lärare kring praktiska frågor och värdegrundsarbete, dock i mindre utsträckning kring pedagogiska frågor och lösningar som rör den vanliga undervisningen. Lärarna uttrycker önskemål om tid för fler pedagogiska diskussioner. Inspektörerna bedömer att skolledning bör stimulera till pedagogiska diskussioner.

Verksamheten i förskoleklassen

Enligt skollagen ska utbildningen i förskoleklassen stimulera varje barns utveckling och lärande och ligga till grund för fortsatt skolgång. Grundskolans nationella kursplaner i olika ämnen samt timplan gäller inte förskoleklassen. I Ekebyskolan är verksamheten för 6-åringarna och årskurs 1 lokal- och verksamhetsintegrerade. Många arbetspass genomförs gemensamt, men tillfällen där 6-åringarna har egna, mer lekfulla aktiviteter förekommer också. I inspektionen framkommer dock en viss osäkerhet hos föräldrar och personal om skillnaden mellan skolformen förskoleklass och skolformen grundskola. 6-åringarna har flera lektioner som har ett upplägg och innehåll som närmast utgår från grundskolans kursplaner. I Östhammars kommun finns formulerade mål i flertalet skolämnen även för 6-åringarna. Inspektörerna bedömer att i dessa avseenden är verksamheten i förskoleklassen inte förenlig med intentionerna i styrdokumentet vilket måste åtgärdas. Se bedömning gällande förskoleklassen i den övergripande kommunrapporten.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande,
- om särskilt stöd ges till barn och elever som har svårigheter i skolarbetet,

- om det vid behov av särskilda stödåtgärder alltid utarbetas åtgärdsprogram som uppfyller författningarnas krav.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	x		

Motivering:

Sammantaget bedömer inspektörerna att granskningsområdet anpassning av verksamheten till elevernas behov är av mindre god kvalitet, främst utifrån att anpassningen varierar stort mellan klasser och ämnen och att det inte sker i tillräcklig utsträckning. Vidare måste en pedagogisk utredning göras före upprättande av åtgärdsprogrammet och innehållet i detta tydligare kopplas till målen i kursplanerna. Ekeby skola har emellertid ett fungerande system för att identifiera elever med behov av särskilt stöd och uppföljningar sker i elevhälsogruppen.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Individanpassad undervisning

All undervisning ska enligt läroplanen utgå från varje elevs förutsättningar, erfarenheter och behov. Den ska främja elevernas fortsatta lärande med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper. I inspektionen framkommer det att anpassningen av undervisningen till varje elevs behov varierar stort. Individualisering sker enligt lärare med hjälp av anpassning av läromedel och grupperingar. Vid lektionsbesök ser inspektörerna att eleverna i alltför stor utsträckning arbetar med samma uppgifter och samma arbetssätt. Inspektörerna bedömer att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning utgår från elevernas förutsättningar, erfarenheter och behov. Anpassningen till varje elevs förutsättningar bör därför öka.

Åtgärdsprogram

Inspektörerna vill påpeka att det från och med den 1 juli 2006 har införts förändringar i skolformsförordningarna avseende särskilt stöd och åtgärdsprogram. Ansvar har tydliggjorts för att tidigt upptäcka elever i behov av särskilt stöd. Rektorn ska se till att en utredning inleds, om det framkommer uppgifter om att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder. Syftet är att reda ut vad i skolsituationen som förorsakar en elevs svårigheter för att bedöma vilka åtgärder som skolan behöver vidta för att tillgodose elevens behov. Om utredningen visar att eleven är i behov av särskilda stödåtgärder, ska rektorn se till att ett åtgärdsprogram upprättas. Av åtgärdsprogrammet ska framgå vilka elevens behov är, hur behoven ska tillgodoses samt hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. För de elever i Ekeby skola som bedöms vara i behov av särskilt stöd upprättas åtgärds-

program, dock görs ingen pedagogisk utredning inför upprättandet av åtgärdsprogrammet. Vidare bör innehållet i åtgärdsprogrammen tydligare kopplas till målen i kursplanerna. Inspektörerna bedömer att arbetet med åtgärdsprogrammen bör utvecklas.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att påverka och stimulera eleverna att omfatta vårt samhälles gemensamma värderingar och låta dessa komma till uttryck i vardaglig handling.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan utgör en trygg miljö,
- om skolan har en studiemiljö som är inriktad på lärande och ger stöd åt att utveckla kunskaper,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal, elever och företrädare för elevernas vårdnadshavare,
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med författningarna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer och värden i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att granskningsområdet Normer och värden i studiemiljö och samvaro är av god kvalitet. Ekeby skola är en skola där eleverna trivs och känner sig trygga. Detta bekräftar även en nyligen genomförd enkät. Ordningsregler har upprättats tillsammans med elever. Det finns fungerande klassråd och elevråd på skolan. Ett förebyggande värdegrundsarbete utförs, dock bör detta utvecklas. En likabehandlingsplan som motsvarar lagens krav måste upprättas.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Värdegrundsarbete

I läroplanen anges att skolan ska främja respekt och förståelse för andra människor, förmåga till inlevelse samt respekt och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett

vidare perspektiv. Av inspektionen framkommer att eleverna är väl medvetna om hur de ska gå tillväga om de ser en kamrat bli kränkt och eleverna förmedlar att de vuxna agerar när något händer. I övrigt diskuteras värdegrundsfrågor när situationer uppstår och eleverna arbetar med etiska frågor i viss utsträckning i undervisningen. Inspektörerna ser dock att detta varierar stort mellan klasserna. Skolledning och lärare menar att det finns en hög tolerans gentemot olikheter på skolan. Inspektörerna bedömer sammantaget att skolans arbete med värdegrundsfrågor bör utvecklas.

Likabehandling

Enligt lagen (2006:67) om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever råder det numera ett uttryckligt förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever. Lagens ändamål är att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling.

Huvudmannen ska enligt lagen bedriva ett målinriktat arbete för att främja dessa ändamål och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje verksamhet. I det målinriktade arbetet ingår även att vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för trakasserier och annan kränkande behandling liksom att vid behov utreda omständigheterna och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. I likabehandlingsplanen ska åtgärder redovisas och den ska ses över och följas upp varje år. Detta ska ske under medverkan av barnen eller eleverna och den ska utgå från en specifik redovisning av verksamhetens behov som utgångspunkt för vilka insatser som avses påbörjas och genomföras under det kommande året.

Inspektörerna har tagit del av Ekeby skolans likabehandlingsplan och bedömer att den inte uppfyller lagens krav på en sådan plan. Planen är utarbetad i Alunda skolområde och utgår inte från en kartläggning av Ekeby skolas verksamhet. Likabehandlingsplanen har inte arbetats fram i samråd med elever. Inspektörerna bedömer att skolans likabehandlingsplaner inte uppfyller de krav som författningarna kräver. Detta måste åtgärdas.

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas tillgång till utbildning samt verksamhetens ledning och personal och hur skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans kvalitetsarbete fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Tillgång till likvärdig utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,

- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar,
- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler,
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag av enstaka inslag som kan föranleda obetydlig kostnad,
- om verksamheten i förskoleklassen omfattar minst 15 timmar i veckan eller 525 timmar om året.

Bedömning av området Tillgång till likvärdig utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		x	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området sammantaget håller god kvalitet. Verksamheten genomförs i enlighet med författningarnas krav när det gäller omfattningen av verksamheten. Undervisningen är kostnadsfri för eleverna och den bedrivs i ändamålsenliga lokaler. Dock anordnas inte elevens val på skolan, vilket måste åtgärdas.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Garanterad undervisningstid

Enligt grundskoleförordningen ska eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen som elevens val. Undervisningen ska syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Ekeby skolan anordnar inte elevens val. Detta måste åtgärdas.

Rektorn är den som ska besluta om undervisning i svenska som andraspråk ska anordnas för en elev. Inspektörerna vill i sammanhanget framhålla att svenska som andraspråk är ett eget ämne med egen kursplan och ska anordnas i stället för undervisning i svenska för de elever som behöver det. På Ekeby skola finns inga rutiner för att identifiera behov av svenska som andraspråk. Inspektörerna finner anledning att påpeka vikten av att skolan säkerställer att sådana rutiner finns.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,

- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt,
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utbildning och kompetensutveckling:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörerna bedömer att området bedöms sammantaget håller god kvalitet. Enligt rektorns uppgifter har skolans lärare pedagogisk utbildning och undervisar i de ämnen som de har utbildning för. Gemensam och individuell kompetensutbildning ges inom de områden skolan har behov av.

3.3 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor håller sig förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten inriktas på att nå de nationella målen,
- om rektorn tar ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen,
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.
- om lagen om registerkontroll av personal inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnsomsorg följs.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer att bedömningsområdet rektors ansvar är av mindre god kvalitet mot bakgrund att rektorn haft ansvaret för skolan sedan årsskiftet 07/08. Detta är en sammanvägd bedömning och grundar sig främst på att rektorn behöver utveckla sin roll som pedagogisk ledare samt behovet av att stärka arbetet med att

följa upp och utvärdera skolans resultat i relation till de nationella målen.

Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Rektor som pedagogisk ledare

Enligt skollagen vilar det på rektorn att särskilt verka för att utbildningen utvecklas. Som pedagogisk ledare i skolan har rektorn, enligt läroplanen, det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen. På Ekeby skola träffar rektorn pedagogerna en gång varje vecka för att fånga upp aktuella frågor i verksamheten. Rektorn har utvecklingsledare till sin hjälp för att driva utvecklingsfrågor i arbetslagen. Mot bakgrund av att t.ex. elevernas möjlighet till inflytande över undervisningen och graden av elevanpassning i undervisningen är lärarberoende bör dock rektorn ta ett tydligare ansvar för det pedagogiska ledarskapet på skolan så att alla elever på ett bättre sätt ges samma förutsättningar. Vidare bör rektorn på skolnivå, genom bättre uppföljning och utvärdering av läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot skapa förutsättningar för en enhetligare syn på undervisningen. Rektorn bör sammanfattningsvis ta ett större ansvar för det pedagogiska arbetet.

Rektorns ansvar för uppföljning och utvärdering av skolans resultat

Enligt läroplanen har rektorn ansvar för skolans resultat och att dessa följs upp och utvärderas i relation till bland annat de nationella målen. I Ekeby skola görs uppföljningar i svenska, matematik och engelska i årskurs 5. Någon sammanställning av övriga kunskapsresultat görs inte vilket måste åtgärdas. Ej heller sker uppföljning av huruvida all undervisning tar sin utgångspunkt i läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot. Detta bör utvecklas.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete, det vill säga planerar, följer upp och utvärderar sin verksamhet samt tar tillvara resultaten och omsätter dessa i åtgärder, för att förbättra måluppfyllelsen,
- om kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörerna bedömer sammantaget att granskningsområdet kvalitetsarbete är av mindre god kvalitet främst utifrån att processen - genomförande, utvärdering, analys, åtgärder är otydlig på en övergripande nivå samt att skolans kvalitetsredovisning inte uppfyller förordningens krav. Inom nedanstående områden bedömer inspektörerna att styrdokumentens mål och krav inte uppfylls.

Systematiskt kvalitetsarbete

Som ett led i rektors resultatansvar och uppdrag att särskilt verka för att utbildningen utvecklas, ska rektor ansvara för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen. Rektorn på Ekeby skola bedriver kvalitetsarbete främst genom de utvecklingsledare som finns på skolan. I skolans arbetsplan finns prioriterade mål formulerade ex. elevinflytande, som utvärderas i arbetslaget. Därutöver analyseras enkätsvar angående elevernas trivsel och trygghet som görs i kommunen. Utvärderingar av skolans verksamhet i förhållande till nationella mål gällande kunskapsresultat i samtliga ämnen och målen att sträva mot görs däremot inte. Inspektörerna bedömer att kvalitetsarbetet bör utvecklas.

Kvalitetsredovisning

Varje skola, förskola och fritidshem ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen, utvärderingen och utvecklingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningen ska innehålla en bedömning av i vilken mån de nationella målen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för ökad måluppfyllelse. Arbetet med kvalitetsredovisningen syftar också till att ge information om hur väl verksamheten lyckas med sitt uppdrag. I förordningen ställs krav på elevers och personals medverkan i arbetet med kvalitetsredovisningen. Även elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta. I kvalitetsredovisningen ska även skolans likabehandlingsplan följas upp.

Ekeby skola har en kvalitetsredovisning som innehåller målbeskrivningar, korta analyser och planerade åtgärder för att öka måluppfyllelsen mot de nationella målen. Elevernas kunskapsresultat redovisas endast i tre ämnen i kvalitetsredovisningen, dock utan analyser eller förslag till åtgärder. Elever och föräldrar har inte getts möjlighet att delta i arbetet med skolans kvalitetsredovisning. Inspektörerna bedömer att kvalitetsredovisningen inte fullt ut kan användas för sin avsedda funktion. Elever och föräldrar måste även involveras i arbetet med skolans kvalitetsredovisning. Inspektörerna bedömer att arbetet med kvalitetsredovisning måste förbättras.

2008-08-29 Stockholm

Marita Bergman

Ingrid Åsgård